

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13,
м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,
themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,
код згідно з ЄДРПОУ 00015622

**Міністерство оборони
України**

Щодо проекту Закону України
реєстр. № 4626 від 22.01.2021

На виконання доручення Прем'єр-міністра України Шмигала Д.А. від 05.02.2021 № 4773/1/1-21 до листа Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики від 03.02.2021 № 04-14/10-2021/30484 Міністерство юстиції опрацювало проект Закону України «Про Службу військового капеланства» (реєстр. № 4626 від 21.01.2021) (далі – проект Закону), внесений на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Костенком Р.В., Геращенко І.В. та іншими, і в межах компетенції повідомляє.

1. Проектом Закону передбачається визначення правових та організаційних засад і принципів діяльності Служби військового капеланства.

В пункті 1 статті 1 проекту Закону Служба військового капеланства визначається як окрема структура у складі Збройних Сил України Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань, що складається з органів управління Служби військового капеланства та військових капеланів, і створена з метою організації заходів задоволення духовно-релігійних потреб військовослужбовців і членів їх сімей у мирний і воєнний час.

Організацію діяльності та структуру Служби військового капеланства викладено в розділі II проекту Закону.

Так, редакцією частини другої статті 4 проекту Закону запропоновано, зокрема, що Служба військового капеланства утворюється як самостійний структурний підрозділ у складі військових формувань.

Також, редакцією частини першої статті 6 проекту Закону передбачається створення при Міністерстві оборони України та при Міністерстві внутрішніх справ України Міжконфесійної ради з питань військового капеланства, яка є

міжконфесійним консультативно-дорадчим органом і діє з метою забезпечення міжконфесійної злагоди та порозуміння у сфері організації заходів задоволення духовно-релігійних потреб військовослужбовців і членів їх сімей.

Однак, запропоновані положення проекту Закону не узгоджуються з іншими законами з огляду на таке.

Частинами третьою, четвертою статті 35 Конституції України встановлено, що церква і релігійні організації в Україні відокремлені від держави, а школа - від церкви. Жодна релігія не може бути визнана державою як обов'язкова.

Ніхто не може бути увільнений від своїх обов'язків перед державою або відмовитися від виконання законів за мотивами релігійних переконань.

У разі якщо виконання військового обов'язку суперечить релігійним переконанням громадянина, виконання цього обов'язку має бути замінене альтернативною (невійськовою) службою.

Частиною п'ятою статті 2 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» визначено, що військова служба в Україні організовується з дотриманням конституційної вимоги про відокремлення церкви і релігійних організацій від держави.

Пунктами 4, 6 статті 6 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» встановлено, що держави не несе зобов'язань щодо задоволення потреб військовослужбовців, пов'язаних з їх релігійними переконаннями та відправленням релігійних обрядів.

Створення релігійних організацій в органах військового управління, військових з'єднаннях та частинах забороняється.

2. Пунктом 5 статті 1 проекту Закону пропонується встановити, що військовий капелан – це військовослужбовець, який є священнослужителем зареєстрованої в Україні церкви чи релігійної організації, що отримав від керівного центру власної конфесії мандат на право до здійснення капеланської діяльності та у складі Служби військового капеланства здійснює капеланську діяльність у підрозділах Збройних Силах України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України та інших утворених відповідно до Законів України військових формуваннях на підставах та в порядку, передбачених цим Законом, на посадах офіцерського складу та відноситься до духовного персоналу.

Зазначений статус військового капелана як військовослужбовця не узгоджується з частиною першою статті 2 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» відповідно до якої військова служба є державною службою особливого характеру, яка полягає у професійній діяльності придатних до неї за станом здоров'я і віком громадян України (за винятком випадків, визначених законом), іноземців та осіб без громадянства, пов'язаних із обороною України, її незалежності та територіальної цілісності. Час проходження військової служби зараховується громадянам України до їх страхового стажу, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби.

До того ж, частиною 11 статті 2 цього Закону встановлено, що кожен громадянин України, вперше вступаючи на військову службу до Збройних Сил України, особисто складає Військову присягу на вірність Українському народу і скріплює її власноручним підписом, положення якої передбачають виконання військового обов'язку та наказів командирів.

Отже, на нашу думку, проект Закону потребує суттєвого доопрацювання з урахуванням положень статті 35 Конституції України, а також загальних засад проходження в Україні військової служби та статусу військовослужбовців Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів.

Заступник Міністра

Олександр БАНЧУК